

عنوان مقاله:

جستجوی نخستین بارقه های تجرد قوه خیال در حکمت سینوی

محل انتشار:

دوفصلنامه آموزه های فلسفه اسلامی، دوره 8، شماره 13 (سال: 1392)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسنده:

محمد نجاتی - عضو هیات علمی دانشگاه علوم پزشکی هرمزگان

خلاصه مقاله:

رویکرد ابن سینا به قوه خیال و ادراکات مخزون در آن ناسازگار می نماید. در این مقاله با تفکیک بین رویکردهای متفاوت وی به تبیین این ناسازگاری پرداخته شده است. شیخ در گام اول بر اساس مبانی تفکر مشایی و تمسک به فرایند تجرید معرفتی در تحصیل ادراکات نفس، تمایز و تشخیص ادراکات جزئی خیالی را مستلزم وجود ماده و قابلیت در آن ها می داند و به مادیت صرف ادراکات خیالی و مخزن آن ها معتقد می شود. وی در رویکرد دوم با تردید جدی، به بررسی مادیت ادراکات خیالی می پردازد و اذعان می کند که صور خیالی نباید جسمانی باشند، وگرنه با تغییر و تحول اعضا و مخزن این صور، یعنی قوه خیال، دچار تغییر می شوند. در نهایت، شیخ به دلیل اذعان به تجرد تامه نفس و انحصار ادراک آن در کلیات عقلی، از تبیین تجرد ادراکات جزئی خیالی باز می ماند. رویکرد نهایی ابن سینا به خیال و ادراکات آن را باید در ذیل نظریه خاص وی در باب وحدت نفس و قوای مختلف آن و همچنین اذعان به ناکارآمدی فرایند تجرید در تحصیل ادراکات متعالی مخزون در خیال جستجو نمود. شیخ بر این اساس، در مواضع مختلف خیال را واجد کارکردها و شاخصه هایی می داند که بدهاها مستلزم پذیرش تجرد غیر تامه آن خواهد بود.

کلمات کلیدی:

خیال، ادراکات خیالی، تجرد، تجرید

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1321447>

